

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 5 K, za pol leta 2 K 50 v. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo trislojna petit-vrsta po 14, 12 in 10 v. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Preobrat v slovenski politiki. — Dr. H. Tuma: K našemu programu. — Jurij Drobnič: Iz Slovenske Kmetke Neodvisne Stranke. — Političen pregled. — Štajersko: Po celjskem zborovanju. Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Tržaško vprašanje. Razno. — Kranjsko: Razno. Podlistek: Medvedove poezije.

Preobrat v slovenski politiki.

Vse dokazuje, da je politično delovanje pri nas popolnoma zaovoženo. Ne samo, da ne moremo pokazati nobenih uspehov kot pridobitev celokupnega naroda slovenskega; ne samo da se obnaša proti nam c. kr. vlada na način, ki ni le skrajno ponižujoč, ampak naravnost žaljiv, tako da je Slovenec danes na svoji rodni zemlji zadnji človek; ne samo da je propadlo kmetijstvo; izselile so se nam tudi vse najboljše delavne moči v tujino; tuji so razvili med nami svojo industrijo, in tem smo znosili ves svoj in izposojeni denar. Samo na Kranjskem imamo 180 milijonov kron vknjiženih dolgov.

Vse to je posledica in uspeh naše dose-danje politike. Ali da bi delali vsi naši voditelji namenoma v škodo svojemu ljudstvu, tega ne moremo in ne smemo trditi. Gotovo najdemo med njimi posameznike, ki resnično ljubijo svoj narod in so zanj že marsikaj žrtvovali, ali žal, da vsem tem ni bilo na drugem, kakor da so hoteli le voditi. Za ljudsko t. j. za demokratsko politiko niso imeli zmisla: nihče ni priznal, da ima tudi ljudstvo pravico, gospodovati sebi in celi državi. In tu je potegnjena črta med nami: oni so hoteli voditi in gospodovati, mi hočemo slušati in slediti le potrebam. S

Medvedove poezije.*)

Locarno, 8. aprila 1906.

Ko sem prebiral Medvedovo knjigo do konca, sem se spominjal polagoma podobe, ki je služila nekoč Ruskinu, da je objasniti svoje misli.

Govori o nekem starem možu, ki je posebno rad pripovedoval v družbi o poezije navdahnjenem mladeniču svoje dobe. S posebno vnemo pripoveduje o njegovih nekdanjih zgodnjetranskih izprehodih sredi s cvetjem posutih trat, ko žvrgole škrjanci in pojo slavci. In mož se vtaplja s svojim obnemoglim in velim čutjem v oni čas nazaj, ko se je do zdevalo, da se dviga k nebu mladeničeva pesem o poveljevanju stvarstva kakor njegova prva jutranja molitev. A Ruskin meni, da je rojilo temu mladeniču vse kaj drugega po glavi kakor pesem proslavljanja. Poezija? Torej le sanje in občutki. Čutenje možgan, oslabelih v starosti, brez vsake fantazije.

Dolgo časa me je mučila ta podoba. Nisem se je mogel iznebiti. Nasprotno: njene barve so bile vedno intenzivnejše, podoba je postajala večja, izrastla je v podrobnosti. Videl sem že naslonjač, videl sem spalno suknjo in dolgo pipo, starinske pantoflje in ponočno kapo na plešasti glavi. Ob prav skrbno zaprtem oknu

Izdala Katoliška bukvarna v Ljubljani. 1905.

tem, da so izločili ljudstvo od vodstva, niso dosegli samo, da se narod danes ne zaveda, da je politika njegova pravica in dolžnost — smatrajo kvečem kot nekako milost od zgoraj — ampak tudi, da je postalo naše ljudstvo v vsaki politični borbi nezanesljivo. Narod sam se dviga proti liberalizmu in klerikalizmu, dviga se proti strankam in se bo dvigal toliko časa, dokler ga ne napolnuje zavest, da je ta stranka njegova, ki jo je vstvaril on.

Kmetje vstajajo proti klerikalizmu, izobraženci proti liberalizmu. Ko je videl narod, da se mu godi vedno slabše, ko je videl, da so njegove težnje in potrebe voditeljem strank deveta briga, ampak imajo ti svoje posle, za katere se tepo in kregajo že leta in leta — kaj je bolj naravnega, da zapušča naš narod te stranki, videč, da se razsujeta in razpadata i te dve vzlic vsemu prizadevanju in dela njenih zagovornikov. Kajti tudi klerikalna je pri nas samo navidez največja stranka, njena moč je le umetno naslikana.

In ker se opaža že dlje, da ginejo in razpadajo pri nas politične stranke, se je že marsikje pisalo in vprašalo, kaj je vzrok temu. Mnogo so jih poiskali vzrokov na različnih straneh, očitali so drug drugemu to in ono, ali pravi vzrok je vendar le ta, da so voditelji sami uvideli, da je ves njih napor zastoj, da ne morejo storiti ničesar za svoj narod, ničesar proti tujcem, ničesar proti vladi. Na vseh koncih pritiskajo nasprotniki na nas, ali gospodje so dokazali, da so nezmožni storiti kaj proti temu. In zato se obrača narod od njih. Odkod torej sled, ki nas je pripeljala do te trditve?

sem videl sedeti to že nekoliko staromodno postavo, kako je ljubkovala z zunanjo naravo, obsolnčeno in duhtečo pomladanske svežosti in čistosti; iz peči sem pa je prihajala toplota, ki je znatno pogrevala njegova čutila. In ponosno je zrl ta vrli mož na svojo v polni poeziji minulo mladost, na svoje nekdanje mogočno kipeče čuvstvo in bogastvo svoje duše. Srkajoč vonj kadila je sanjal o rajskem vrtu minulih dni. Sanje — pena.

Taka je bila podoba. Posili mi je vstajala v mislih. Nisem je mogel razpediti, zato sem vedel, da ni nastala vsled trenutnega razpoloženja, ampak da so jo povzročile pričujoče poezije. Iskal sem dalje. In ker meni sleherni najditelj, da je tudi res nekaj našel, stopam i jaz v njih prevarljivi kólo. Sličnost samaposebi ni očutna, primerna je štimungi, ubranosti. Osnovni akordi ostanejo, varovati se moramo le pred spremljevanjem, da nas ne premoti. Medveda si jaz seveda nikakor ne mislim kot enega tistih v ponočni halji, ki bi mu vstajali morda v dimu tobaka razni čuti, recimo o zlati mladeniški dobi. On je vseskozi tršata postava, ki stoji z obema nogama v sedanjosti svojega življenja. V vsakem oziru krepko obkroženo življenje, ki se zdi, da je podpisalo pod vsak izrek svojih nazorov že svoj končni amen in katerega čuvstvanja obstanejo na polovici pota k drugim, čim so zadržela v eni modifikaciji. Ti življenski

Politični razvoj drugih narodov, ki so že davno preboleli to detinsko dobo političnega življenja, nas uči spoznavati sled: domačo samovoljo raznih mogoteev in tujo oblast nad narodom more streti le narod sam.

Neizogibna in nujna potreba je torej popoln preobrat v našem političnem življenju: **treba je premeniti temelj.** Novo nastopajoči politiki se morajo odreči misli, da bi se moral boriti narod za njih, za njih misli in želje. Do danes se je boril narod za stranke in pomagal do strankarskih uspehov, mesto da bi stranke pomagale narodu, da doseže svoje pravice. Novonastopajočih politikov-delavcev, ki so si naredili mnogo obetajoče ime mladi, je edina dolžnost, **postaviti se v službo svojemu ljudstvu.**

To ni le edino pravilno, ne odgovarja samo razvoju političnega življenja prosvitljajših narodov — ampak je tudi edina pot in izhod iz naše popolne narodne in politične propasti.

K našemu programu.

IV.

Liberalizem se je razvil iz nauka fiziokratov¹⁾; da sme v pravnem oziru vsakdo varovati svoje interese, le da drugemu ne brani ravnati istotako; da je naloga države skrbeti le za varnost poedinca in izpolnjevanje pogodb med posamezniki; vse drugo pa je prepustiti prostemu tekmovanju. Laisser faire, laisser

¹⁾ fiziokrati so bili ljudje, ki so menili, da ne obstoji bogastvo naroda v trgovini na zunaj, ampak v kmetijstvu.

reki peljejo nespodobno in šegavo dete, ki mu pravimo „čuvstvo“, po stari poti nazaj v domovino. Lahko si že mislimo, da ne spremlja tega vračanja nikaka zvoneča glasba, ki bi dobro dela naši duši. Komaj da nas nekaj oživi, jedva usmiljenja vredno. Mi ostanemo povsem mlačni — kar je za lirika najslabše znamenje. Kajti potegniti nas za seboj: to je pričetek in konec lirike! Krasen cilj — morda najvišji?!

Medveda se dotakne vihar življenja, trpi pod prelomom prijateljstva in neznanim kramarskim duhom svojih prijateljev. Poln čuta do otrok in mater se šeta med njimi, in ravno na teh potih so nastale njegove najlepše pesmi. Prikaže se njegovo trpljenje: majhna luč, ki tli in iztli; zasveti se ogenj njegove ljubezni in veselja: majhna luč, ki zaplapola, da takoj zopet upihne. — Sem dovolj razumljiv? — Medvedu je nemogoče, pozabiti samega sebe, strniti se s čuvstvom v eno. Je premočan in prekrepek, in obenem v svojih čutih premalo rahel, premalo nežen in tudi premalo trden. Občutki ne vplivajo nanj neposredno, temveč zvone kot nekaki pozni glasovi in spomini na minule dni. Zdi se, da se bliža čuvstvu on, ne čuvstvo njemu.

Lirika je Medvedu potreba po odpočilu — kakor žalibog tudi pretežni večini vseh naših pesnikov! Nič več kakor spalna suknja in pipa.

S tem pa nikakor ne menim trditi, da je v njegovih pesnih neprijetno mnogo umetelni-

cel obrat v svetóvnem gospodarstvu, tega pa od kanala Dunav-Adrija na moremo pričakovati.

Gotovo ne preziramo velike važnosti cenjenih vozniških tarifov za trgovino in industrijo, ali vendar se nam zde ti dosedanji projekti tako komplicirani, da jim ni mogoče prej zaupati, dokler se kje praktično ne izkažejo. Kajti toliko težkoč in ovir, ki jih stavljajo ti načrti ravno v Alpah, ne srečamo pri nobenem drugem podobnem podjetju.

Vse to pa nam lahko kaže, kako važna točka je Trst. Ona je eden odločujočih faktorjev v evropskem gospodarstvu. In ta važnost postane od dne do dne večja. Mi Slovenci pa stojimo pred njim in vemo, kaj z njim početi! R.

Jadranska banka v Trstu. Ta naš mladi zavod, ki obstoja šele dobre 4 mesece, širi svoj delokrog na vse strani, tako da prvotna glavica od 1.000.000 K ne zadostuje več za redno poslovanje. Vsled tega razvoja, ki nadkriljuje vse nade, ki so se stavile v ta zavod o njega postanku, sklenil je upravni svet, kakor smo doznali iz zanesljivega vira, predlagati občenemu zboru, da se poviša čim prej prvotno delniško glavico na 3.000.000 kron. Tozadevni občni zbor se skliče začetkom prihodnjega meseca. Redek slučaj je to, da nov bančni zavod potroji svojo glavico pred prvo bilanco, da, lahko rečemo, da nam tak slučaj sploh ni znan. Ako se je torej upravni svet odločil do tega koraka, je znak, da se zavod krepko razvija ter da obeta najboljši uspeh. Sedaj bodo imeli vsi oni, kateri niso mogli dobiti delnic v prvi emisiji, priliko, da pridejo v posest delnic „Jadranske banke“. Posebno bi bilo želeli, da se okoristijo z novimi delnicami naše zadruga, katerim bo „Jadranska banka“ v veliko zaslombo, kajti ona je po svojih pravilih poklicana v to, da pospešuje združni kredit. Mi od svoje strani ne dvomimo nikakor, da bo uspeh druge emisije popoln.

Nova knjižnica. V Nabrežini so ustanovili javno ljudsko knjižnico.

Vsled ponarejenja denarja sta stala pred tržaškimi porotniki dva Italijana iz Kraljevine. Svojega dejanja nista tajila, izgovarjala sta se na slab gmotni položaj, v katerem naj sta se nahajala. Sodišče jima je prisodilo za kovanje goldinarjev in kron iz ničvredne kovine po 5 oziroma 2 leti ječe. Po prestani kazni pojdetata črez mejo.

Na pasu se je obesil. V Trstu se je obesil na pasu lastne sablje nadzornik ječe Franc Scamperle, ki je pregrešno občeval z neko oženjeno žensko, materjo štirih otrok. Bajce ju je soprog zalotil pri zakonolomstvu in se je nadzornik obesil, ker se je zbal posledic.

Ne tepite se! Pri tepežu med 18letnim zidarjem Gerdolom in 20letnim poljedelcem Šikanom je izbil prvi drugemu s pestjo oko. Stvar se je dogodila v Trstu.

V Gorici in Furlaniji je padal dva dni v minulem tednu pepel, ki ga je zanesel veter od Vezuva do sem.

Pazite na svetiljke! 21letna Karolina Ferletič iz Doberdoba na Goriškem je stopila z ognjišča in prevrnila petrolejko, ki se je razbila. Petrolej se je vžgal in v hipu je bilo dekle vse v ognju, ker se ji je vžgala obleka. Vso ožgano so prepeljali v bolnico v Gorico, a vse je bilo zastoj. V groznih mukah je umrla nesrečnica. Tudi oče in mati sta si ožgala roke.

Kranjsko.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je zopet srečno dosegel to, česar se je komaj iznebil, namreč: starega Bleiweisa. Pred nedavnim časom si ga je kooptiral, dočim mu je pred dobrim mesecem „stranka“ dala najhujšo nezaupnico, ki je sploh mogoča. Moža, ki je bil toliko let, če tudi le na papirju, predsednik izvrševalnega odbora, niti več volili niso — v odbor. A navzlic temu se Bleiweis ni kar nič pomišljal, in je zopet lepo vstopil; in če nas vse ne vara, postane o svojem času zopet predsednik izvrševalnega odbora. Res, ne vemo, komu je čestitati! Ali odboru in njegovi konfuznosti, ali Bleiweisu in njegovi trdi koži. Se-

demdeset let je star, „beštek“ je že tudi dobil, kaj pa mož vendar še hoče! To je naravnost že smešno. Da ta sicer jako inteligentni mož nima toliko avtokritike, da bi se podal spontanno v pokoj, je povsem neumevno. Kaj res ne ve, da je brutaliziranje, predvsem starega človeka, vsakomur neljubo — in da tudi mi prizanašamo, kolikor moremo. Toda — sunt certi denique fines! in ne prišli bi radi prav do njih!

„Slovenski Narod“ se je ponižal ponovno tako daleč, da je v svoji priznani velikodušnosti počastil z izbrano fineso naš list. Imel je neoporečeno srečo pri tej „anabasis“, kajti ubil je dve muhi z enim samim udarcem. Najprvo je zagovarjal vel-može narodno-napredne stranke, to pot Schreya in Turka; zagovarjal jih je pa bolj indirektno, ker jih za direktni zagovor v Ljubljani predobro poznajo. Potem je občutno zaničeval humor „Našega lista.“ Ker pa pravi kritik ne razdira samó, ampak tudi zida, je priobčil v svoji sobotni številki za vzgled skico polno pravega, duhovitega humorja in ji nadel krasno ime „general Humbug.“ Ta naslov je prišel baje samó po pomoti kot napis nad feljton; de facto bi moral stati permanentno na pročelju lista. Potem bi vsaj vsak vedel, pri čem da je. In to je dobro, če se pojmi razjasne. Tako n. pr. nikdo ne misli, da je „Osa“ — Simplicissimus. Zamena je torej nemogoča. „Simplicissimus“ je „Familienblatt“ — „Osa“ pa humorističen, oziroma politično-satiričen list. Saj firma pri slednji tako slove; in zato ji rade volje verujemo, da je tako. Tudi v drugih ozirih ni „Sl. Narodu“ „Naš. list“ po volji. Breznačelen je, in vsaka stran zastopa drugo barvo. V tem pogledu res nismo na višini časa. Poznamo namreč liste, katerih vse strani in vse pole imajo samo en program in sicer 1. stran: gemein, 2. stran gemein itd. S tako enotno nastopajočimi silami se mi seveda ne moremo meriti; zato odstopamo hvaležno, in občudujemo iz žabje perspektive z vsem spoštovanjem še naprej gg. Schreya, Turka in podobne jim velmože v okrilju „Slov. Naroda.“

Dvorni svetnik Šuklje. Iz najverodostojnejših virov se nam javlja, da je dvornega svetnika Šukljeja, v sporazumljenju z nekaterimi drugimi klerikalnimi voditelji, namera, zasesti pri prihodnji volitvi Pfeiferjev mandat, češ da mu je sicer žal za prijatelja Pfeiferja, ali mož je star itd. Zadostuje, če vemo, da so bile uloge, ki jih je igral Šuklje do sedaj, kar najrazličnejše in da se ni bal mož nobenih sredstev, samo da je imel on kaj od tega. Enkrat je bil velik avstrijski patriot, črez nekaj časa revolucionar, prelevil se kmalu v strastnega liberalca, postal za nekaj časa zopet vladni zastopnik, itd. Danes nastopa kot veliki zagovornik, podpornik in branitelj klerikalizma. Družba dr. Šušteršiča je torej zanj kakor izbrana.

Slovenska brezbriznost. Pred kratkim sta nastopila gospod in gospa Markovičeva, priznana srbska pevca-umetnika v Ljubljani, kjer sta priredila čvetero koncertov, tri v Narodnem domu, enega pri Lloydju. Ljubljansko občinstvo ju je odlikovalo s svojo — odsotnostjo! Tako prišlo v prvič v Narodni dom 5, drugič 45 oseb, in tretjič 2; k Lloydju sploh nobenega ni bilo. To je skrajna narodna mlačnost in brezbriznost, to je pravi narodni škandal. Kaj neki si morata srbska pevca, kaj neki Srbi misliti o nas, ako jim izkazujemo na tak način svoje simpatije? In Nemci? Ali nas ni sram pred njimi, ali se nam ne bodo z vsem opravičenjem rogali v obraz, kadar bodo zopet narodni naši govorniki čingaratovali o jugoslovanskem edinstvu? Seveda, kedar nastopi kak bedast šramel in cvili po ljubljanskih lokalih svoje nemške gasenhauerje in fijakarske lajnarije, takrat je naša špi-sarija vsa po konci. Ali če nastopi v ultra-nemškutarskih hotelih pri „Slonu“ ali pri „Maliču“ kaka družba nemških glumačev s kakim indecentnim in umazanim programom, takrat ni škoda denarja za nobeno stvar, takrat naroči dober slovenski purgar tudi šampanjca, da najde milost v vodenih očeh kake izmozgane nemške pritepenke. A za slovanske goste nimajo naši ljudje niti toliko časa in interesa, da bi jih saj sprejeli, kakor to zahteva uljudnost, če

se že ne oziramo na umetniški užitek. Če se bo tako delalo naprej, potem bodimo pripravljeni, da se nam to utegne vrniti preje ali sleje, in tisti, ki bodo imeli največ škode, to bomo — mi!

Dr. Tavčar, nekdanji nasprotnik splošne in enake volilne pravice, se je prelevil pod pritiskom razmer, in menda tudi (kar ga od raznih slovenskih politikov blagodejno razlikuje) po svoji inteligenci v prijatelja moderne volilne pravice. Nekako pomladil se je, in kakor kažejo znamenja, se bo čutil v kratkem, da je postal čil, čvrst in krepak. Pristopen postane vsem našim težnjam, in ne samo to, tudi razumeval jih bo. Tedaj se gotovo tudi spomni na svoje nekdanje dni, in vzklikne z Gorjkim: „Stariki redko bivajut pravi! Pravda vsegdá z novoroženim“ („Starost ima redkokedaj prav! Resnica je vedno pri novonastopajočih“). — In kedar to stori, tedaj bodemo z njim enega duha, kakor je primeren letu 1906., in ne letu 1886., katerega še vedno več ali manj zastopa dr. Tavčar. Fiat!

Na shodu v Novem Mestu je demonstriral, kakor poročajo naši dnevnik, deželni odbornik dr. Tavčar za splošno in enako volilno pravico. Ker diši ta pravica več ali menj po socialni demokraciji, in ker se take demonstracije z dostojanstvom moža, ki načeluje deželnim uradnikom, nikakor ne strinjajo, pravijo, da pride sedaj dr. Tavčar na svoj lastni predlog v disciplinarno preiskavo.

Srečna Kranjska, ki ima svoj deželni socialni odsek. Stopili so vkup možje, za parado poklicali kot absolutno minoriteto še g. Etbina Kristana v odbor, in komedija se je začela. Kristan je gospodom pojasnil, za kaj se gre, in dr. Krek ga je poslušal; ostalim pa se je zdela stvar smešna in dolgočasna. Potem so si razdelili delo; vsak je prevzel svoj resort. Jean Schrey bo razpravljal o socialno-seksualnih problemih (njegovi prijatelji mu pojasnijo, kaj se pravi temu po „kranjsko“) in o židanih „facnetelnih.“ S tem bo rešeno kranjsko deželno socialno vprašanje. R. I. P.

XLII. redni občni zbor „Slovenske Matice“ se vrši v sredo dne 16. velikega travna 1906 ob šestih popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Vrsta razpravam: 1.) Predsednikov ogovor; 2.) Letno poročilo tajnikovo za dōbo od 1. rožnika lani do 30. malega travna letos; 3.) Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za leto 1905.; 4.) Volitev treh računskih presojevavcev (§ 9. lit. a) dr. pravil; 5.) Poročilo blagajnikovo o proračunu za leto 1906.; 6.) Poročilo o premembi društvenih pravil; 7.) Dopolnilna volitev društvenega odbora; 8.) Posamezni nasveti in predlogi.

Ustanovni občni zbor „društva slov. profesorjev“ se je vršil dne 21. t. m. v Ljubljani. Udeležba je bila lepa. Shod je pozdravil v vznešenih besedah prof. dr. Ilešič. Poročilo pripravljalnega odbora je podal prof. Vajda. Od 200 slovenskih profesorjev je priglasilo pristop že 190. Poslovni jezik društva je slovenski in srbsko-hrvatski. V odbor so voljeni: predsednikom profesor Orožen, odbornikom pa dr. Ilešič, dr. Opeka, dr. Požar, dr. Tominšek, Vajda, dr. Ozvald, dr. Vladimir Nazor in Henrik Schreiner, namestnikom dr. Lončar in Peterlin.

Ljubljansko gledališče se nahaja v večnih krizah. Ne samo pomanjkanje domačih igralških moči, dostikrat skoro nepremagljive težkoče s tujimi igralci, ki ne razumejo našega jezika, in še hujše je denarno vprašanje. Letos končana sezona kaže več tisoč kron primankljaja. Da ne more tako naprej, je jasno. Zadnjič sklicani občni zbor dramatičnega društva je ostal vzlic dolgim razgovorom brezvspešen, ker ni prišel do nobenih pozitivnih zaključkov in predlogov. Obetajo se zdaj za prihodnji izredni občni zbor, ki ima biti sklican v prvih dneh meseca majnika. Ker priobčimo v našem listu kmalu daljšo študijo o gledališčih, s posebnim ozirom na naše domače razmere, hočemo govoriti tudi o nekaterih točkah, ki so bile dotaknjene na zadnjem zboru, prilično obširneje.

Na ljubljanskem Gradu je pričela občina urejati nasade, zasadila je nova drevesa itd. Že sedaj kaže Grad mnogo prijaznejše lice.

Ljubi g. župnik! V enem svojih v „Našem Listu“ izšlih dopisov sem povdarjal med drugim, da imam iz cele družbe č. duhovščine edino Vas še za svojega odkritosrčnega prijatelja. Lahko si tedaj mislite, da sem v resnici pripravljen, potožiti Vam vse svoje križe in težave. Menim, da Vam bo gotovo znano, na kako nedostojen način sta me napadala „Slovenec“ in „Domoljub“. Marsikateri kmet in marsikatera pobožna devica in ženica je prišla k meni in vsi vprek so mi dejali: zakaj se časnikoma ne odzovem, ker me na tako nelep način napadata in se jima pošteno odrežem. Ali jaz poznam kmetsko ljudstvo predobro in vem kako minutlivega temperamenta da je, zato sem na taka stavljen vprašanja le rahlo odgovarjal: Če bi se jaz proti tem listom, ki jih ureduje in izdaja duhovščina, postavil na tako nedostojni način nasproti, kakor onadva proti meni, bi kmetje to gotovo štelu meni v greh in nikakor ne duhovščini. — Pri takih, v „Domoljubu“ in „Slovenec“ nelepo izraženih besedah pa se vsikdar spomnim na nemškega pesnika, ki pravi: „Willst bescheiden sein, mußst dulden; willst roh sein, mußst leiden“. In tako je v resnici.

Ljubi g. župnik! Ko bi bil jaz z Vami v takih prijateljskih razmerah, da bi se celo tikala, bi pokramljal z Vami prav po domače in vsled te prostosti bi se lahko zgodilo, da bi mi ušla kaka ostra besedica. Kajti po večletnih skušnjah sem spoznal, da se je vsako prijateljstvo v resnici ohranilo, dokler se je gibalo to v najspostiljivejših mejah, ali čim sem se s kom pobratil in sva občevala medsebojno tikajoč se, sem na svojo žalost spoznal, da me želi moj pobratim zlorabljeti, ali pa da goji druge, še grše namene. Naravno je, da sem postal napram vsem takim pobratimom zelo previden. — No, ker se z Vami, g. župnik, ne tikam, vsled tega Vam hočem kot svojemu prijatelju govoriti samo golo in odkritosrčno resnico.

Ljubi g. župnik! Odkar me č. duhovščina tako očitno ignorira in se me ogiblje, je sedaj ravno štiri mesece. In s čim sem se pred č. duhovščino tako pregrešil? Mislim, da ni bilo nič drugega, kakor ker nisem mogel, ako nisem hotel delati proti lastnemu trdnemu prepričanju, zagovarjati in odobravati Šukljejeve kandidature za tukajšnji politični in volilni okraj, marveč sem povdarjal, naj si izbere č. duhovščina katereregakoli drugega kandidata, samo gospoda Šukljeja ne, in to vsled tega, ker se peča ta gospod samo z visoko politiko in za kmeta ni še prav nič dobre volje pokazal. —

Ljubi g. župnik! Morda porečete, da sem se pregrešil proti logiki, ker ne ostanem vedno pri isti stvari. Obljubil sem Vam potožiti svoje osebne težkoče, in zdaj se pečam še vedno s politiko. No, pa hočem Vam vstreči. Vzdržati se hočem politike in pridem na svoje osebne zadeve.

Kakor sem že dejal, ne pišem teh člankov z namenom, da bi koga žalil, ali se nad kom maščeval, še manj, da bi mislil z njimi samega sebe hvaliti ali hrepeneti po kaj drugem, kakor storiti kolikor je v moji moči, za razjasnenje, kako mora človek pri sedanjih zmedeni politiki od časa do časa hote ali nehote delati — hote ali nehote živeti — hote ali nehote tiče in miši loviti — hote ali nehote politično mišljenje obračati — in končno kako postaja tudi človeška generacija večkrat različnih misli. —

O tem prihodnjic kaj več. Do tja ostanite z Bogom!

V Sodražici dne 14. aprila 1906.

Jurij Drobnič,
resnicoljuben kmet.

*) Če hočeš biti skromen, moraš prenašati; če hočeš biti surov, moraš trpeti.

Češka.

(Štrajk v Hamburgu.) Delavci v hamburški luki štrajkajo neprestano. Vsa pogajanja do sedaj so ostala brezvspešna.

(Profesor Masaryk tožen.) Prof. Masaryk je dejal na nekem shodu, da so vsi kateheti od vlade plačani denuncianti. Vsled tega je vložilo proti njemu več

sto duhovnikov tožbo. Obravnava proti temu slavnemu profesorju, ki se je pričela minuli četrtek, pa se je končala z oproščanjem toženca, ker je sodnik izjavil, da ni dokazano, da se je prof. Masaryk res tako izrazil, kakor stoji v obtožnici. Navzoče dijaštvo je sprejelo razsodbo z nepopisnim navdušenjem.

Bolgarija.

(Brezplačne gledališke predstave.) Bolgarsko narodno gledališče v Zofiji je sklenilo prirejati za revne dijake brezplačne gledališke predstave.

(Protinadškofu.) Zofijski „Den“ piše proti plovdivskemu nadškofu Meniniju silno ostro, češ, da nima njegova katoliška propaganda verskega značaja, ampak političnega. Nadškof naj je le agent dunajske politike.

Hrvatska.

(Razpust dež. zbora.) Hrvatski deželni zbor je bil koncem zadnjega tedna razpuščen. Stranke se pripravljajo za nove volitve. Hrvatska kmetska stranka je objavila svoje kandidate še nekaj dni pred razpustom deželnega zbora in dasi še niso razpisane nove volitve. Njeni vodja Stjepan Radić, kandidira v dveh volilnih okrajih, njegov brat dr. Ante Radić celo v treh volilnih okrajih. — Kmetska stranka je imenovala sedaj 20 kandidatov za volitve, za nekaj drugih okrajev jih misli obelodaniti v kratkem.

Bosna-Hercegovina.

(Delo c. kr. vlade.) Cenzura v Bosni in Hercegovini dela na vse pretege. Kar ni vladi ljubega, zapleni. Tako je bil Hrvatski Dnevnik, izhajajoč v Sarajevu, zaplenjen v minulem mesecu 23krat (vseh števil je izšlo 26!), Mostarska Osvita je bila zaplenjena šestkrat (vseh števil je izšlo 9), Hrvatskemu Dnevniku je zatrla cenzura 694 vrstic, Osviti 530. — Tako torej odgovarja žandarmerija na spomenico novinarjev in pisateljev, ki zahtevajo svobodo tiska, misli in shodov.

Dalmacija.

(Fuzija dveh strank.) Hrvatska demokratska stranka in napredna sta se združili. Predsednik novi združeni stranki je dosedanji vodja demokratov in urednik Slobode (Split) dr. Jos. Smolaka.

Makedonija.

(Plava knjiga.) Anglija je izdala pred nedolгим spise, tičeče se Makedonije in Stare Srbije v svoji plavi knjigi. Zanimivo je v njej poročilo konzulov, ki opažajo na tem delu Evrope napredek, češ da je pobitih na mesec zdaj jedva okrog sto ljudi. Iz tega si napravimo lahko sliko, kako je bilo pred tem „napredkom!“

Rusija.

(Napovedani pomladanski nemiri kmetov.) Na lani v novembru v Moskvi zborujočem kongresu vsruske kmetske zveze, kjer je zastopalo okrog 200 kmetskih odposlancev nad sto tisoč kmetov, je bilo sklenjeno, pričeti v tej pomladi s splošnim štrajkom, davkov ne plačevati in ne pripoznati onih posojil, ki jih je dala država kmetom. Vlada je zvedela seve takoj za te sklepe, zato je zaprla najprej organizatorje tega kongresa, potem je začela z zapiranjem in preganjanjem kmetskih agitatorjev po deželi. Da prepreči napovedani poljedelski štrajk, je namestila vojaštvo po kmetih, policijo je preustrojila in pomnožila za 55 tisoč mož, tako da je malo upanja, da bi se posrečila kmetom njih namera, prisiliti vlado s splošnim štrajkom, da jim prepusti potrebno zemljo.

(Pred 60 leti in danes.) Car Nikolaj I. se je norčeval pred šestdesetimi leti in smeje se naročil v njegovi družbi se nahajajočemu tedanjemu angleškemu ministrskemu predsedniku, naj izdela načrt konstitucije (ustavo) za Rusijo. Kar se je zdelo ruskemu carju pred 60 leti smešno, je danes nekaj neizogibnega, čemur mora car privoliti prej ali slej.

(Plačan pohotnež.) Gotovo je še vsem v spominu onečaščenje 19letne učiteljice Marije Spiridonove po kazaškem časniku Abramovomu, ki je imel nalogo, pripeljati mlado

napadalko na tambovskega guvernerja k okrožnemu sodišču. Posilil jo je v vagonu in jo storil sifilitično. Dasi je bil ta dogodek celi ruski javnosti do pičice znan in so se oglašali najodličnejši ruski krogi proti temu zločinu, vendar se oblasti niso ganile, da bi postavile častnika pred sodišče. Na Abramova pa je streljal zdaj neznan človek iz samokresa. Abramova so zadele tri kroglice, tako da je v nekaj dneh umrl. Napadalec je pobegnil in ni ga bilo mogoče zaslediti. Zločestnega častnika pa je vendar zadelo stroga kazen!

(Zaplenjene podobe.) V Peterburgu napravijo vsako leto slikarji in kiparji svojo razstavo. Preden pa je bila izložba to pot otvorjena, je prišel v dvorano vladni zastopnik in si ogledal vse podobe, če ni na kateri kaj posebnega. In res je mož zaplenil četrto slik in eno kiparskih del. Slike nosijo naslove progreb (nosilec nosijo rdečo krsto, na kateri so venci z rdečimi trakovi, ob straneh stopa vojaštvo), preiskovanje (policaji obračajo nekому vse žepe), vojno stanje (velik kanon, okrog njega vojaštvo), ne hodi! (žena prosi svojega moža, naj se ne pridruži demonstrantom, katerih je videti od daleč); delo kiparja pa kaže mnogo na tleh ležečih ubitih trupel delavcev. — Vse to se je torej zdelo cenzorju nevarno za gledalce. Zato je zapečatil stvari in jih ponesel seboj.

Italija.

(Delavci in prvi majnik.) Kakor poroča „Tribuna“, je sklenila neapoljska organizacija, pozvati vse delavstvo Italije, naj ne praznuje letošnjega prvega majnika s tem, da počiva vse delo, ampak naj nameni zaslužek tega dne ponesrečenim prebivalcem okrog ognjenika Vezuva, ki so vsled zadnjih vulkaničnih izbruhov tako silno trpeli. Kako sprejme srednji odbor socialne demokracije ta sklep, še ni znano. Pred kratkem je namreč pozival vodja te stranke, poslanec Ferri, naj nabirajo delavci o priliki slavljenja tega dne doneske za svoje glasilo „Avanti“ („Naprej“), ki bo potrebovalo letos prispevka v višini 20.000 lir.

Nemčija.

(Gibanje Poljakov.) Na Pruskem izhajajoči poljski list poroča, da je prešlo nedavno 24 posestev, ki so bila skozi stoletja v nemških rokah, v poljske roke.

Amerika.

(Veliki potres.) Zadnji potres v San Francisku je grozovito razsajal. Lepo cvetoče mesto, eno najživahnejših mest Amerike ob Tihem morju, je danes kup razvalin in pepela. Več tisoč ljudi je ubitih; uničene so dragocene knjižnice; ljudje, ki so bili še včeraj veliki bogatini, so danes siromaki. Ljudstvo prebiva na prostem, mnogo oseb je vsled prestanega strahu zblaznelo, pomanjkanje pitne vode in hrane je bilo prve dni zelo občutno. En hleb kruha je veljal več goldinarjev. Na kraj nesreče se pripelje te dni ameriški predsednik Zveznih Držav v spremstvu svojih ministrov. Denarne svote, ki so jih nakazale nekatere evropske družbe za ponesrečence v San Francisku, je predsednik vrnil, češ da ima Amerika sama dovolj potrebnih sredstev, da sezida celo mesto — pred požarom je rešen le zapadni del mesta — zopet iznova. Potresni sunki se ponavljajo.

Štajersko.

Po celjskem zborovanju.

Že mnogokrat se je očitalo spodnještajerskim politikom, da ne store svoje dolžnosti, da so pota, po katerih nastopajo, zavožena. Oprekalo se je temu od te ali one strani, vendar ni mogel teh očitanj še nihče izpodbiti. Vse se veseli in hvali mir, ki vlada pri nas med naprednimi in nazadnjaškimi elementi, ali ta mir je samo navidezen. Žrtve, ki jih zahteva, pa so naravnost ogromne. Klerikalizem iz Kranjske postaja pri nas vedno prešernejši in napredna in svobodna misel se umika korak za korakom klerikalizmu, samo da se ohrani — ljubi mir in bratska sloga. To pa ni družega, kakor pot h

klerikalizmu. Ako naj je to cilj in svrha slovenske politike, potem je namen gotovo dosežen.

Mnogokrat se je pri nas z največjim ogorčenjem nastopalo proti delovanju ptujskega Štajerca. Res je, da kaže ta list nemško politiko v vsej svoji nagoti, kajti njegov namen je prozoren: volk si je nadel kožuh ovee in je prišel med nas nedolžna jagnjeta. Ali vprašati se tudi moramo: odkod pa očividni uspehi tega lista. Kaj je mar naše ljudstvo že na tako nizki stopnji, da se da preslepiti po prvem, ki pride in mu natvezi nekaj lepih besed? Uspeh ptujskega Štajerca je popolnoma drugače. Gotovo pa je tudi, da postane vsak Štajercev pristaš v najkrajšem nele narodno mlačen, ampak prehaja polagoma v nemški tabor. Prejšnje in slednje bi moralo biti našim voditeljem znamenje, da jim je treba po drugi poti, če nočejo, da izgubljajo na slovenski posesti. Boj proti Štajercu je treba napovedati vse drugače in drugače, kakor se je godilo do zdaj.

To so tako važna dejstva, da jih ni mogoče prekriti. Lahko jih sicer zakrivamo nekaj časa, ali čim dalje si skrivamo resnico, tem slabše za nas. Naši štajerski politiki manjka pozitivnega programa, zato nihče ne ve, kaj pravzaprav hoče, kako stališče zavzema napram temu ali onemu političnemu vprašanju. Kako se hoče obnašati napram klerikalizmu, napram liberalizmu, in napram socializmu — vsega tega ne zveš, in vprašuj kjer hočeš. Da tako ne more dolgo naprej, je gotovo, zato mora priti prej ali slej do odkritosrčne a odločilne besede tudi pri nas.

Že mnogokrat prej, in zdaj na zadnjem zborovanju političnega društva Naprej v Celju se je to jasno pokazalo. Stopala sta si nasproti dva elementa, tekmujoča za prvenstvo: klerikalni na eni strani, in napredni na drugi strani. Ugovori, medklici in deloma posamezni govori so pokazali, da je mnogo razburkanega, mnogo na umeten način širši slovenski javnosti prekritega. Ako se ne uravna struge pravočasno in se ne pokaže naši politiki pravega razmeram odgovarjajočega tira, potem je boj, prav tak kakor je na Kranjskem, neizogiben. Kaj pa bi pomenjal ta za nas, leži na dlani! Tako divjanje, kakor je med klerikalizmom in liberalizmom na Kranjskem, je kvečem dovoljen skupini ljudstva, ki je narodno zavarovano od vseh strani, nikakor pa ne nam, ki stojimo ob meji.

Najvažnejša točka zadnjega političnega zborovanja v Celju je gotovo ustanovitev narodnega sveta za Štajersko, žal le, da se ni pripravilo za ta shod nobenih konkretnih predlogov. V pripravljalni zbor je bilo voljenih čvetero mož (dr. Fermeve, dr. Hrašovec, dr. Jurtela, dr. Medved).

Pri razgovoru o volilni reformi, ki jo je predložil Gauč zbornici, in po kateri naj bi sprejeli Slovenci na Koroškem le en mandat, na Štajerskem le šest, je bila sprejeta rezolucija, ki zahteva za Koroško vsaj dva slovenska mandata, za Štajersko vsaj osem. Obsojati in obžalovati je, da nista bila prisotna pri tem zborovanju niti posl. Robič niti Ploj, kajti njuna odsctnost dela utiš, da ne moreta ovreči očitanja Domovine in slovenske javnosti, da smo bili Štajerci kakor Korošci prodani koristim slovenskih klerikalcev. Občno je namreč mnenje, da bi mogla podati posl. Robič kakor Ploj dokaz ali protidokaz tej trditvi, ako bi hotela.

Razgovora o kandidaturah mesto umrlih poslancev Berkse in Žičkarja ne moremo smatrati resnim, kar se tiče namreč kandidatov samih. Zato je bilo povsem umestno, da se je prepustila končna tozadevna odločitev zaupnemu shodu, ki je sklican čimprej v Celje.

Kandidatom se je pojavil nele dr. Povalej, dalje bivši urednik mariborskega Slovenskega Gospodarja dr. Korošec, ampak celo Jakob Pukl z Dunaja. Nekateri menijo, da je bil mož žrtv hudomušnežev. Pri ljudeh, ki poznajo Pukla, je vzbudila njegova kandidatura posebno veselost... Dalje je bila priglašena kandidatura Mihe Vošnjaka in Josip Zdolška in javil je celo dr. Fran Vidic iz Dunaja, da je pripravljen prevzeti kako kandi-

daturo... In mi smo vedno mislili, da mora imeti politik tudi zmožnost in ne samo veselje za poslaniško mesto!

Župani celjskega okraja. Minulo nedeljo so se sešli župani, svetovalci in odborniki celjskega okraja v svrhu organizacije. Sklenili so ustanoviti zvezo in sprejeli nato rezolucijo, v kateri solidarno naznanjajo, da uvedo odslej izključno slovensko uradovanje, ravno tako ne prejemajo od drugih uradov nobenih dopisov, ki niso slovenski. Izvesti hočejo tudi splošno kolekovanje s Ciril-Methodovimi znamkami vseh uradnih pisem. Predsedovala sta shodu župana Roblek iz Žalca in Lipuš iz Višnje vasi, zapisnikar je bil Čulek iz Št. Jurja.

Vranska šolska kuhinja je oddala v letošnji zimi šolskim učencem in učenkam petnajst tisoč kosil. Veliko zaslug imajo za to razni darovalci, med katerimi je tudi občina, dalje mnoge gospe in gospodične iz Vranskega.

Škandali pri poštah. Domovina piše: Poštnemu upravitelju v Podplatu je oddal nekdo naročnino za Slovenske Pravice. Upravitelj: „Kaj pa to? Upravništvo „Slov. Pravice“! Die Leite bisen schon nicht, wie das Geld herauszuschwindeln!“ Ali hoče gosp. Kupnik dokazov? Enkrat za vselej mu povemo, da bomo ob drugi priliki napeli drugačne strune. Impertinentnosti nemškutarskih uradnikov ne bomo trpeli!

Umrla je znana posestnica in gostilničarka Marija Rotnik iz Družmirja pri Šoštanju. N.v.p.

Dirka v Ljutomeru. Črez štirinajst dni, t. j. na nedeljo dne 13. maja priredi dirkalsko društvo v Ljutomeru konjsko dirko. In sicer tekmujejo najprej 3—6letni žrebci in žrebice, od katerih je dokazano, da so bili rojeni in izrejeni na Štajerskem, da še nimajo nobenega odlikovanja in da so last kmetskih posestnikov. Daljava 2000 m, darila 100+80+60+40+20=300 kron. Pri glavni vožnji v daljavo 2000 m tekmujejo 3—10letni žrebci in kobile, pogoji — razen točke o odlikovanju — isti, darila 200+100+80+60+40+20=500 K. Pri dopolnilni vožnji tekmujejo tuzemski žrebci in kobile, ki so v starosti 3—8 let na daljavo 2000 m. Konji, ki so prejeli pri prvih dveh tekmovanjih kako odlikovanje, so od dopolnilne vožnje izključeni. Darila so častna (čvetero) in delijo vrednost 250 kron. Več pri dirkalskem društvu v Ljutomeru.

Tatove, celo družbo mlajših moških in žensk, so prijeli v Štrigovi.

Poličane dobe šest novih živinjskih sejmov. Prvi bo na prihodnjo sredo t. j. 2. majnika. Ostali sejmi so odrejeni na 19. marca, 21. junija, 5. julija, 19. avgusta in 6. novembra.

Hude nevihte. Letošnji april je za nekatere spodnještajerske kraje precej usodepoln. V nekaterih krajih je zapadla huda toča, v pre mnogih drugih pa je udarila strela v gospodarska poslopja in hiše, da je navadno vpepelil požar najlepše stavbe. Tako je udarila strela v gospodarsko poslopje Janšoveca v Lešeni pri Radgoni, v Zdolškov kozolec v Št. Jurju ob južni železnici, v Kosovo hišo v Mestinjah pri Šmarju itd. Strela je udarila tudi tik pred konje neke kočije, v kateri so sedeli izletniki, ki so bili namenjeni iz Vojnika v Celje. Konji so se splašili in dirjali kakor besni naprej. Pri tem zadene voz ob obeestno drevo. Udeleženci so več ali manj poškodovani, največ je trpela neka mlajša dama.

Vinjen voznik. Dimnikarski mojster iz Pregrade se je peljal iz Rogateca; ker se ga je kočijaž precej navlekel, ni posebno pazil na konja, in ta je na nekem strmem mestu padel ter obležal. Kočijaž je padel z voza in se ubil, dimnikar si je zlomil nogo in njegova žena več reber.

Pasji kontumac je uveden za celjsko okolico, dalje za občine Šmarje, trg in okolica, Sladko goro in Teharje.

Mariborski kaznjenci. Od letošnje velike noči sem pojo mariborski kaznjenci pri maši. Koprski opravljajo isti posel že dlje časa.

Slovenci v nemških očeh. Zadnji „Nemški glasovi“, priloga graškega „Tagblatt“, so zopet najlepših besed o nas Slovencih. Kot pod-

laga jim služi zopet naš domači boj, ki presega v svoji strasti že vse meje. Imenovani nemški list piše, da mu podaje pisanje dnevnikov obeh strank več kot dovolj snovi za označenje naših kulturnih pridobitev. To pot imajo Nemški glasovi prav, če prav skušajo na drugi strani stvar zavijati do skrajnosti.

Koroško.

Stritarjevo sedemdesetletnico so praznovali minule dni tudi celovški slovenski bogoslovci s tamburanjem, petjem in predavanjem. O Stritarju in njegovem pomenu za slovensko slovstvo je govoril bogoslovec A. Stritof.

Umril je v Celovcu edini slovenski gostilničar, lastnik gostilne pri zlatem studencu.

Rudarska unija v Pliberku ima svoj letošnji občni zbor na soboto dne 12. majnika.

Za zdravnike. Razpisano je mesto okrožnega zdravnika v Št. Štefanu ob Zilji. Ker so Ziljani premožni, bi imel zdravnik lepo mesto nele od svoje prakse, ampak tudi od dohodkov domače lekarne. Kot narodni buditelj bi zavzemal lahko prvo mesto!

Požar. Velikonočni teden je pričelo goriti v Celovcu na Beljaškem obmestju. Ogenj je nastal pri Völkerjevi delavnici. Dolgo časa so že lizali plameni poslopje, preden je dal mestni strežaj znamenje, in prej kakor domače gasilno društvo je prišlo na pogorišče šmartinsko! Celovški gasilci so imeli namreč večer poprej veliko popivanje, nato jim je zmanjkalo najprej cevi, potem še stikalnikov. Na pomoč sta morali priti še gasilni društvi iz Št. Ruperta in Št. Pavla. Nato šele se je posrečilo ogenj zadušiti. Kako je nastal požar, se še ne ve, škoda pa cenijo na dobrih 120 tisoč kron.

Ceste v Prevaljah so v zelo slabem stanu. Celovški Mir pravi, da je na njih blata za celo ped visoko, tako da ne morejo niti pešci niti vozovi prav naprej, zlasti slaba je občinska pot do cerkve.

Pobožne želje. Da podamo tudi občinstvu, ki ne čita Kärnt. Wochenblata, sliko, kakršno si delajo nekateri naši Nemci za bodočnost, naj navedemo odlomek spisa, ki ga je priobčil c. kr. uradnik Pogatschnik v tem listu. Tam je bilo čitati: „Kar zahtevamo mi Nemci na jugu, niso načrti za razširjenje naše posesti, temveč stare zgodovinske pravice, ki jih zahtevamo in zahtevati moramo, da more naš narod prosto dihati. Mi potrebujemo morje, na jugu kakor na severu, kajti bila bi nenaravna slika, ako bi naletela nemška domovina na zapah par milj pred morsko obaljo. Naše primorje...“

Primorsko.

Tržaško vprašanje.

(Konec.)

Ti dosedanji malodane neizvedljivi projekti povodne zveze med Dunajem in Trstom bi dali misliti, da ne morejo biti praktičnega pomena, ali vsaj, da se zanimajo zanj samo inženjerji in politični teoretiki. Ali temu ni tako. Pred šestimi leti so imeli avstrijski industrijalci velik sestanek na Dunaju in tedaj je bila proglašena rezolucija, v kateri se pozivlje vlado, naj razpravlja i nadalje vprašanje povodne zveze Dunaj-Trst kot nadaljevanje kanala Odra-Dunava, in to tem resneje, ker ima že tudi ogrska vlada popolnoma podrobno izdelan načrt povodne zveze, ki bi zvezala Odro z Dunavom preko Pešte in kateri kanal bi bil izkopan do Adrijanskega morja pri Reki.

Lani je izšla zopet brošura, pod naslovom „Študija o projektu kanalske zveze med Donavo in Adrijo“, v kateri se predlaga zopet nov načrt. Ta zveza naj bi bila konelirana z železnico. Iz Dunaja pelje črta mimo Severnika, Mürzschlaga, Gradca, Vrhnike in Trsta. Skupna dolžina bi bila 492 km in bi znašala potrebna glavnicca 406 milijonov kron. Če bi prevozili ti kanali na leto dva milijona ton blaga in bi se obrestovala zazidana glavnicca 4% bi se zmanjšali stroški te voznine od blaga od one po južni železnici za celih 42%. Navdušeni avtor potegne nato še paralelo s Panamskim in Sueškim prekopom, ali vendar se nam zdi ta primera nekaj precej drznega. Suez in Panama pomenja

passer²⁾ (Gournay) — Nauk, ki se je v združbi angleških fabrikantov pod predsedstvom Cobdena v Manchestru³⁾ uporabil na trgovino in obrt. Posebej pa je nastopil liberalizem na Španskem kot nauk prostega napredka, kot reakcija⁴⁾ proti vezanju vsega duševnega gibanja po duhovstvu. Danes nosi liberalizem še vedno po gospodarskih ali političnih razmerah kake dežele isti angleški ali španski pečat. V svojem bistvu ima mančesterstvo deloma prav, ako poudarja pri veliki trgovini in industriji potrebo svobode gospodarskega gibanja, ker je trgovina iz nasebnih razlogov individualistična, torej gospodarski liberalna (van der Borcht). Trgovina je bila v prvih krepkih početkih dejanski svobodna: Hansa-Venezia-Genua; sploh ne bi mogla drugače nastopiti! Tako je tudi bistveno upravičeno načelo dušne svobode, rezultat reformacijskih vojsk je dokazal to upravičenost. Le v svojih skrajnih konsekvencah⁵⁾ — a dejanski — sta zašla oba: mančesterstvo v brezmejni egoizem, liberalizem v anarhizem, ali oba združeno v izkoriščanje šibkejšega. Velika trgovina, velika industrija, neizmerni kapitali so rezultat in pogoj napredka. Svrha velike trgovine in industrije je storiti pristopniše produkte vsakemu boljše in cenejše, vzbuditi vsled tega večje potrebnosti in z njimi hrepenjenje po izobrazbi. „Jede Volkswirtschaft strebt danach, sich selbst zu genügen. Erreichen kann sie aber dieses Ziel nur, wenn sie das Opfer des Verriehers auf eine höhere Kulturentwicklung bringen will. Nur die Weltwirtschaft kann sich selbst genügen, nicht aber die einzelne Volkswirtschaft.“ (Handel und Handelspolitik, van der Borcht.⁶⁾) Stremljenje po svetovnem gospodarstvu je torej stremljenje po višji izobrazbi. „Bei allem mit selbständigem Eifer betriebenen Tun, entbindet sich ein geistiger Überschuss. Und dieser geistige Überschuss kommt entweder der Form des Geschaffenen zu gute als Schmuck oder Kunstwerk — und ehe es der Mensch selber weiß, ist ein ganz anderes Bedürfnis in ihm wach als das, womit er seine Arbeit begonnen, und dieses greift und wirkt dann

²⁾ rek fiziokratov; pomeni: naj gre stvar kakor sama hoče. Ali je ta stavek res Gournayev, je morda dvomljivo; nekateri ga spravljajo v zvezo z ministrom Kolberjem (Colbert).

³⁾ Manchester = mesto na Angleškem, odkoder je izšel klic po svobodni trgovini, prizadevanje po taki so imenovali kasneje: mančesterstvo.

⁴⁾ reakcija = nasprotno, vzvratno delovanje.

⁵⁾ konsekvence = posledice.

⁶⁾ Vsako narodno gospodarstvo stremi po zadostitvi v samem sebi. To pa doseže le tedaj, če si prizadeva povzdigniti povzročena na višjo kulturno stopnjo. Samo sebi pa more zadostiti le svetovno gospodarstvo, ne pa posamezna narodna gospodarstva.

čenja, iz- in prisiljenega, temveč mislim le reči, da mu manjka po naravi one elementarne sile čuvstvovanja — ki je tudi predpogoj vsakega pesnikovanja — ki zna potegniti za seboj, kar je čutečega na tem svetu. Tudi spalne suknje stoje poleg drugega lahko komu ob rojstvu, in v nekakem protislovju si je, če zadene taka usoda i pesnika. Ali prigodi se. „Stvar je bila nekaj paradokсна, zdaj jo potrjuje čas“. Toda ugovarjajoč Hamletu, moram takoj pričetkom pristaviti: „Nikdar te nisem ljubil“ — menim namreč spalno suknjo na pesnikovem hrbtu.

Da bi s tem zaključeval, bi varal samega sebe. Medved je napisal ciklus petih pesni pod skupnim naslovom „Otroku“. Med temi najdemo verze polne priprostosti in blagoglasja, ki nas morajo srčno razveseliti:

Za goro rdi se siva dalja,
noči razpada temna halja,
škrjanec se popenja v vzduh,
pojoč ratarju boža sluh,
a sinek plava v sanji zlati
na posteljci pred tabo, mati,
O pusti ga, naj spi.

Dejal bi: vsegamogočnost narave, ki se odsvita v otroški zibeli. Takih pesni dobimo več. Pri njih prebiranju — srce in uho mora biti odprto! — nas prešinja nekaj kakor da zahteva njih velika ljubezen tudi veliko odpuščanje.

Janko Kukovec.

weiter⁷⁾ (Weltgeschichtl. Betr. Burghardt.) — Vsakdo dela več nego potrebuje in prebitok dela vstvarja nove potrebščine. Daß die Fortpflanzung auf nichts anderem beruht als auf dem allgemeinen Naturtrieb alles Lebendigen, ins Ungemessene hinein zu wachsen (Dr. Avg. Forel.⁸⁾). Vsporedno pa dostavljam: da ne temelji kapital na drugem nego na splošnem prirodnem nagonu vsega živečega, rasti v neizmernost. Lakota — nagon ohraniti samega sebe; sitost — nagon množiti pleme. Velika trgovina in industrija, kapital ima namen pospeševati razvoj industrije in družbe do neizmerne. Zato ima družba pravico in dolžnost kontrole nad kapitalom. Zato mora priti kapitalist v nasprotje z družbo, ako razvija le individij. Zato sta rodila mančesterstvo in liberalizem — socialno demokracijo.

Pri nas na Slovenskem se je po dejanskih razmerah razvil liberalizem kot reakcija proti klerikalizmu in šele po nastopu klerikalne gospodarske organizacije se mu je pridružilo mančesterstvo. Prvi naš nastop v javnem življenju se je vršil ob povodeu duhovstva, zato je morala biti reakcija proti njemu liberalizem. Da se ubrani liberalizma, je seglo duhovstvo po krščanskem socializmu in po gospodarski demokratični organizaciji. Proti tej se je moral spopiti liberalizem z mančesterstvom, ker ni hotel vpoštevati razvoj in upravičenost socializma in demokratizma. Klerikalno stranko je vedel do tega bistrejši pogled, zato si je naenkrat osvojila naše zgolj demokratično, razmeroma ubogo ljudstvo. Iz strankarske strasti je zašla do danes napredna stranka bolj in bolj v psevdoliberalizem, v svojih bojnih sredstvih, posnemaje prvotni nastop klerikalne stranke pa v trivialiteto⁹⁾.

Na bogatem Angleškem se je pričela gospodarska organizacija, v prosvetlenni absolutistični Franciji demokracija, ob združitvi obeh je nastala nemška socialna-demokracija. Le iz zadrege, iz pomanjkanja sredstev in nerazvitosti ideje, se je omejila na skromen program: „vera je zasebna reč.“ Iz liberalizma pa je sprejela boj proti hierarhiji¹⁰⁾. Sem z obema, a grem še dalje. Trdim, da je večji del izobrazbe človeka odvisen od njega čuvstvovanja. Le-to pa se izraža v umetnosti in veri. — Ker je cilj vsega napredka najpopolnejša izobrazba človeka, ker je veliki kapital najodličnejše sredstvo do napredka, zahtevam s socialnimi demokrati kontrolo ljudske mase nad uporabo kapitala in porazdelitvijo produkcije, zahtevam pa tudi preko njih proti liberalizmu kontrolo ljudske mase nad izobrazbo. Temeljna hiba današnje šole je, da goji in razvija razum in pamet, prepušča pa čuvstvo cerkvi, pridržuje si le skromen vpliv pri gojitvi poezije, v manjši meri glasbe in izobrazujočih umetnosti. Nisem torej le defenzivno-negativen: ne vsiljevati vere, ampak ofenzivno afirmativen: postaviti na mesto cerkve šolo. Glavna naloga le-te mora biti vzgoja čuvstva kot podlaga razuma in pameti. Sem za pristno prvotno načelo liberalizma: svobodno mišljenje, a sem zato, da se to zajamči vsem slojem človeške družbe, da se prepusti kontrola nad tem ljudski masi.

Iz pretiranega liberalizma se je razvil še pred demokratizmom radikalizem t. j. stremljenje zlomiti vsako vez duha. Nastopil je z največjo silo volterjanizem¹¹⁾. Priznavam, da je taktično v gotovi dobi ne le opravičen, ampak tudi potreben. Ko se je zaril klerikalizem pregloboko v maso, tako da je postal cel narod

⁷⁾ Pri vsakem s pravo iskrenostjo povzročene delu preostaja duševne sile. In ta se pokaže v obliki izvršenega opravila bodisi kot okras ali umotvor — in preden se zave človek, se vzbude v njem povsem drugačne potrebe, kakor jih je imel, namenjen k delu. In to vpliva v svoji meri dalje.

⁸⁾ Razploditev ni družega kakor naravni nagon vsega živečega, razprostrti se v neizmernost.

⁹⁾ trivialiteta = vsakdanjost (v slabem pomenu besede) prostaščina.

¹⁰⁾ hierarhija = duhovska vlada.

¹¹⁾ volterjanizem = struja, katere začetnik je Voltaire (izg. Voltér) s pravim imenom Arouet (izg. Aruè). Voltaire je rojen v Parizu leta 1694. Šest let so ga vzgojevali jezuitje. Bil je velik brezobziren boritelj proti vsakemu vklepanju duha. Umrli je l. 1778.

tercijal, kakor skoro n. pr. na Kranjskem, ko velik del izobražencev iz egoističnih motivov javno molijo breviri in se silijo drsati po kolnih pred zlate in srebrne oltarje, ko kriče duhovniki poleg gnojišča „živio Kristus“, ko služi ideja boga v oklepanje uma in srca, pameti in čuvstva — takrat instinktivno in elementarno nastopi volterjanizem: „krinko z obraza farizeji, taki ste!“ in radikalni liberalizem: neomejena svoboda mišljenja brez vsake vzgoje in kontrole, ki pa se zato izteče v cinizem¹²⁾ in anarhizem. Zato je škof Mahnič v svojem goriškem „Rimskem Katoliku“ sklepal deloma prav: „radikalec je — hudič“.

Proti kranjskemu in ljubljanskemu tercijalstvu, proti farizejstvu tercijalstkih prvakov je morala nastati reakcija v radikalizmu in naš slovenski Voltaire je pač — dr. Tavčar. Markantna njega individualiteta, iskrenost, brezobzirnost, nadarjenost po eni strani; dejanska potreba po naglem preobratu na drugi strani, ga je dvignila visoko nad ljudstvom, nad nominalno narodno-napredno stranko, postavila kot nositelja lastnega programa in voditelja lastne stranke, ki ima svoj organ v „Slov. Narodu“. Zamenjala pa je taktiko s svrho, hipno potrebo s ciljem, naslonil se je na mančesterstvo, vaje kadila in mire svojih bližnjih pristašev, oprt v strankarske svrhe na nemško-liberalno stranko, je postal psevdoliberalen avtokrat.

Ni dovolj negacija, ni dovolj razbijati čuvstvovanje slovenskega ljudstva tako kakor je prigojeno v tisočletji, treba afirmacije, treba vvesti čuvstvovanje na druga pota, skušati mu dati drugo vsebino. Mogočna svetovna stranka socialne demokracije je krenila na tako pot. Kakor je nastopala izpočetka revolucionarno, se je omejila previdno proti cerkvi na rek: vera je privatna stvar. Šele ko se je ojačila, ko napoji čuvstvovanje mase z drugo vsebino, zakliče: proč cerkev iz šole, proč od države. Proti hierarhiji, klerikalizmu nastopa kot stranka in ne z golido gnojnice. (Konec prih.)

¹²⁾ cinizem = brezobzirnost, nesramnost.

Iz Slov. Kmetске Neodvisne Stranke.

Propali kandidat kmetске neodv. stranke Jurij Drobnič.

V.

Ljubi gospod župnik K.! Ni res, dolgo sem odlašal s svojo obljubo; gotovo je bil že urednik „Našega Lista“ nevoljen, ker sem pri vsakem dopisu zatrjeval, da hočem odgovoriti na vse to, kar sem Vam vedno dolžan ostajal. Zato prosim oba gospoda, župnika in urednika, naj mi blagovolita oprostiti, ker sem bil s svojimi dopisi tako okoren.

Ljubi g. župnik! Pregovor pravi: „Obljuba dela dolg“. Dolgo sem odlašal in obetal, da Vam potožim svoje težkoče, a ker je teh obilo, celo butaro, vsled tega bo tudi moja izpoved ravno tako velika.

Včasih se je reklo: Kdor veliko pripoveduje ali piše, ta meni postati kaka veljavna oseba in hrepeni po imenu in slavi. — Pa ne mislite, g. župnik, da računam jaz na eno izmed tega! Saj sem vendar tako trdno prepričan, da ne morem postati niti kak katehet, niti uradnik. Globoko se zavedam, kakšne sposobnosti posedujem in da mi pristaja: rovnica, kramp, lopata, sekira, krivec in pa kranjski močnik z mlekom.

V sv. evangeliju se bere: „Ko bi znal človek prestavljati hribe in doline, pa bi ne imel ljubezni, nič bi ne veljalo pred Bogom“. Po tem velikem stavku pa se mora človek ravnati tudi takrat, kadar hoče komu kaj vstreči, ali pritrditi mu v resnici. Če se tedaj s svojimi dopisi toliko trudim, ne storim tega, da bi postal kak srenjsko-veljavni mož, marveč delam to edino iz goreče ljubezni do sokmeta in iz neukrotljivega nagnenja do resnice in pravice. — Lahko pa se zgodi, g. župnik, da porečete, vsak berač svojo malho hvali in vsakdo zagovarja svoje pravo. No, to naj bo že tako ali tako; vendar pa je resnica, da presoja človeško delo ljudstvo in si dela o tem svojo sodbo.

Liberalni shod v Kranju. Mesto Kranj šteje več tisoč prebivalcev. Ko pa so sklicali liberalci svoj shod, se je odzvalo povabilu komaj okrog sto ljudi.

Liberalni shod v Postojni je bil v zadnjem hipu odpovedan vsled „bolezni“ poslanca dr. Ferjančiča. Mož si je izbral za tisti dan mesto trde kraške sape rajši toplejši zrak. Smili se nam samo postojnski župan, ki ga je bilo vsled te blamaže sram v dno duše. Tudi mi smo imeli že opetovano priliko, povdarjati, kako priden in delaven je dr. Ferjančič, kadar se gre za — njegovo osebno korist.

Več števil „Slovenca“ in Slov. Naroda je prineslo anonso, v kateri se iščejo dekleta za litijsko tvornico kot — delavke. Obljubuje se jim prosto stanovanje, perilo, itd., o plači pa inserat previdno molči. Slovenčeva anonsa obeta tudi, da bodo dekleta pod nadzorstvom „usmiljenk od sv. Križa“, česar v Narodovi anonsi ni bilo čitati. Zakaj ne, ne vemo. Faktum pa je to, da se zdi naši duhovščini vpliv na delavstvo še premajhen, in da so sedaj začeli s pomočjo nun podjarmljevat in zasluževati nesrečno ljudstvo. Klerikalizem in kapitalizem sta si ležala že od nekdaj v objemu, in tudi to pot se gotovo najdeti, ne v delavsko, ampak v svojo korist. Da bodo tiste žensčine delavke še bolj poumnejvale, je jasno. Doslej so delavke prišedši iz delavnice imele vsaj par uric, v katerih so se lahko razvedrile; sedaj pa niti tega ne bodo imele.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je te dni razposlala vsem slavim občinskim odborom na Slovenskem sledečo prošnjo: Slavno županstvo! Tujejezični listi očitajo semintje „Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, da zna biti gibčna. Nam je tuprilično ta ista pohvalna gibčnost pripoznati društvu „Südmarki“ in pa enemu nemških srenjskih odborov. V novinah beremo namreč, da je 23. februarja t. l. občinski odbor mesta Spital ob Dravi ugodil prošnjam „Südmarke“ ter dovolil imenovanemu društvu vsakoletnih 500 kron podpore. Obenem je sklenil, da kolekuje zanaprej slednje uradno pismo in listino — ki pojde čez prag občinske hiše z „Wehrschutzmarkami“; t. j. znamkami tega nemškonarodnega društva. Prepričani Vaše domoljubne volje Vas prav vljudno prosimo, da posnemate gibčnost naroda, ki se mu je za svoj obstanek bati prav tako malo, kakor se nam je semtertje bati prav zelo. Dosedaj ste nas obvestili dve slovenski srenji, da vsled naše že enkratne prošnje do vseh slovenskih slavim županstev kolekujeta svoje listine z našim narodnim kolekom. V ime domovinske stvari in pa da svetite svojim podanikom vabljivim zgledom, prosimo Vas povodom ponovljenega sklepa naše 170. vodstvene seje izza 21. marca 1906, da bi prav kmalu sklenili v prid naši slovenski narodnosti to isto, kar je špitalska občina ukreniti znala v hasek nemškemu rodu. Mi ne zahtevamo od slovenskih srenj, da bi čez noč postale češke srenje, kojim je „Osrednja češka matica“ ljuba punčica v narodnem očesu in koje ne prezira menda niti ena izmed njih. A to si pa usojamo beležiti Vam v tem pisanju, da bodimo vsaj na nevtalnih slovenskih tleh naše družbe kar je moč gibčni in kar je moč energični. Te gibčnosti in te energije tudi naši narodni nasprotniki pričakujejo od nas in nas v notranjem cenijo tem bolj, kolikor bolj se bližamo imenovanima lastnostima. Slavni srenjski odbor! Udejevimo svojim neprijateljem to njihovo opravičeno pričakovanje. Z odličnim spoštovanjem beleži: Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani, dne 10. aprila 1906. Prvomestnik: Tomo Z u p a n l. r. Namestni prvomestnik: Luka S v e t e c l. r. — Tem potem prosimo, da nas na tej prošnji najizdatneje podpirajo vsi merodajni faktorji, za kar se jim vže naprej najiskrenejše zahvaljujemo.

Nabori v Ljubljani so se pričeli s tem tednom. Potrjen je približno vsak peti fant. Veselje in razposajenost nabornikov skali včasih policija.

Štrajk v Ljubljani. Delavci Koslerjeve pivovarne štrajkajo. Tovarno stražijo patrolje orožnikov.

Prodornost pri stavbah. Znano je, da prodira zrak tudi skozi zid; čim bolj suh je slednji, tem več zraka. Navadni omet spuša največ zraka, če pobelimo zid z vapnencem, veliko manj. Še bolj se omeji prodornost zraka skozi zid, če ga namažemo z oljnatimi barvami ali preoblečemo s tapetami. Prodornost zraka zmanjšamo s tem več kot polovico.

Mravlje v sobah niso sicer tako zoprne, ali neprijetne v toliko, ker oblezejo vso hrano itd. Ker pa se nastanijo te najrajši pod podom ali v kakih špranjah, je najboljši, če namažeš vse kraje, odkoder jih vidiš prihajati, z zmesjo iz treh delov sladkorja in enega dela drož na sto delov vode. Vzemi n. pr. desetino litra vode, 3 grame sladkorja in 1 gram drož.

V varstvo družine. Mnogo obetajoča beseda, ki naj jo uvažujejo družinski očetje. Otroci kakor tudi starši niso varni pred raznimi boleznimi, zato izkaže družinski oče sebi in svojem posebno dobroto, ako ima v obrambo vsakovrstnih boleznih vedno na razpolago dobro, staro domače sredstvo. Kot tako se povsod hvali Fellerjev lepo dišeči rastlinski izvlečni fluid z znamko „Elsa-Fluid“, ki hitro pomaga pri raznih bolečinah, kakor glavno- in zobobolu, trganju po udih, utrujenosti, slabosti itd., dalje pri vsakovrstnih bolečinah v želodecu i. dr. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 5 kron franko razpošilja edini izdelovatelj E. V. Feller v Stubici, Elzin trg št. 138 (Hrvatsko).

10.000 parov čevljev! 4 pari čevljev samo gl. 2-60. Vsled ugodnega nakupa velikih množin se oddaje za nizko ceno: 1 par čevljev za gospode, 1 par za dame, črne ali rujave za zavezati, z močno zbitimi podplati, nov. oblika, 1 par modnih čevljev za gospode, 1 par za dame z obšivom elegantne in lahke. Vse 4 pare za gl. 2-60. Pri naročilu zadostuje dolgost. Pošilja proti povzetju. Razpošiljalnica obuval Kohane, Krakov 110. Kar ni prav, se zamenja.

10.000 parov čevljev! 4 pari čevljev samo gl. 2-60. Vsled ugodnega nakupa velikih množin se oddaje za nizko ceno: 1 par čevljev za gospode, 1 par za dame, črne ali rujave za zavezati, z močno zbitimi podplati, nov. oblika, 1 par modnih čevljev za gospode, 1 par za dame z obšivom elegantne in lahke. Vse 4 pare za gl. 2-60. Pri naročilu zadostuje dolgost. Pošilja proti povzetju. Razpošiljalnica obuval Kohane, Krakov 110. Kar ni prav, se zamenja.

Izborna zalogo raznovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

Anton Müller

vinotržec v Domžalah (Kranjsko).

Stroje za poljedelstvo, in motori.

Trombe za vodo in vino, cevi vsake vrste.

Klinje in druge potrebščine se najceneje kupi v skladišču

Fran Zeman-a, Ljubljana
Poljanska cesta št. 24.

Feller' Elsa-Fluid

Pod to znamko zavarovani Fellerjev Fluid prežene bolečine v želodecu, krče, slabosti, vzdiganje iz želodca, pomanjkanje teka, mrzlične napade, zasliženje itd. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic franko 5 kron. Naročila je nasloviti: E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 138 (Hrvatsko).

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. pošt. znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Za čas sadenja. 43 vrst krompirja za saditi, dragocena, med temi 7 najzgodnejših vrst, ponuja iz lastnega pridelka Adalbert Faragó, c. kr. dvorni založnik v Zalaegerszeg, ob železn. progi Dunajsko Novo mesto - Velika Kaniža. Obsežni cenovniki na razpolago.

Samo 6 dni Iz Havre v Newyork

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki francoske prekmorske družbe. Edina najcenejša in najkrajša črta čez

Pariz in Havre v Ameriko.

Prosta dobra hrana z vinom vred že od Bazela naprej. Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za to črto edino koncesijonirana potovalna pisarna

Ed. Šmarda
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 nasproti znane gostilne »pri Figovcu«.

Tri goldinarje velja poštni zabojček brutto 5 kilo (okoli 50 do 60 kosov) toaletnega mila (odpadkov) lepo sortiranega z vijoličnim, rožnim, heliotrop, mošusovim, šmarničnim, breskvinim itd. duhom.

Razpošilja proti povzetju podjetje Manhattan Budapešta, VII. Bezeredy ul. 3.

Thierryjev balzam

Zakonito zavarovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznjivo. Edino pravi je

Thierryjev balzam

le z zeleno znamko z nuno. Staroslaven, neprekosljiv zoper motenje prebavljanja, krče v želodecu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezn, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko. Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“ za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe, ture in otekline vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-60 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju 17

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Brošuro s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko. Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicin. drogerijah.

Gallikovana v Parizu s Gastnim križcem, diplomo in zlato medaljo. Patentirana v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun
izdelovatelj cementnin na Glincah pri Ljubljani.

„Naš list“

Zahtevajte

5 kron in več zasluzka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi. 14

Družba pletilnih strojev za domače delavce
Tom. H. Whittick & Co.
Praga, Petrské námestí 7-254.
Budapešta, Havas utca 3-254.